

NOVINE

Glasilo Slovenske Krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravnništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetpet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstem cm² 1.50 D., v Poslanom 2.50 D. Takso za oglase plača uprava i da za vse oglase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

Naša stranka i oblastni zbori.

Največji dogodek pretečenoga tjedna je brez dvojbe začetek dela oblastni zborov ali skupščin. V sredo, 23. toga meseca so ob prvim prišli vkup v Ljubljani i Maribori pa tudi v drugi mestaj, kde so glavni varašje „oblasti“, pred ednim mesecom zvoljeni oblastni poslanci. Či je za koga te den velkoga pomena, te je vsakojački za nas Slovence; i tu prav posebno za našo Slovensko ljudsko stranko.

Program ali cil, za šteroga se bojuje Slov. ljudska stranka, je: *popuna zakonodajna autonomija v edno samo narodno-politično telo združenoga slovenskoga naroda*, v šteroj bodo zavarvane tudi vse pravice naše Slovenske Krajine tak v šolskom kak tudi v gospodarskom i socijalnom pogledi. Slovenci smo dnes raztrgani kak smo ešče ne bili nikdar v svojo svojoj zgodovini. Ne samo to, da smo v našoj državi razdeljeni na dve „oblasti“, ljubljansko i mariborsko, nego ka je neprimerno huiše, je to, da je tretjina našega naroda nasilno odtrgana od našega vkupnoga narodnoga tela. Goriški, Koroški i Rabski Slovenci so naša najbolje boleča rana. Zdržiti vse kotrige slovenskoga naroda pod ednov vkupnov domačov hšov, štero naj bi ravnao narod sam po svojoj voli i postavi, to je najvišiji cil naše stranke. Za te program se je slovensko ljudstvo odločilo pri volitvaj 23. januara toga leta, kda si je zebalo od 117 poslancov mariborskoga i ljubljanskoga oblastnoga zbora 82 iz vrste Slov. ljudske stranke.

Začetek dela oblastni zborov je komaj samo stopaj k tomi, da dosegemo program naše stranke. S tem, da ešče oblastni zbor nema moči davati zakone (törvénye) i da so njemi v peznom pogledi spodrezane peroti, ar skoro vse prvejšnje (varmegövske) dohodke požira centralizem, je odvzeta zmožnost, da bi napravno kaj vekšega. Narodovo samoravnanje je za zdaj postavleno ešče pod tutorstvo velki županov, šteri neso — konči pri nas v Sloveniji ne — predstavniki narodove vole. Delokrog oblastni zborov je ešče preveč omejeni i okrhani, da bi mogli čakati naskori kakšega vekšega zбоgšanja v narodno—gospodarskom ali pa v šolskom pogledi za naš narod. Venda pa se veselimo dneva, kda se prvokrat zbereta slovenskiva oblastniva zbora. Dozdaj se je ves boj za dosegnenje našega cila vršo sa-

mo v Belgradi. S tem pa, da so začnoli delati oblastni zbori, so dobili naši poslanci v Belgradi velko pomoč v poslancaj oblastni zborov v Maribori i Ljubljani, ka ešče bole okrepi njihove moči na poti k zadnjoj zmagi: k združenoj Sloveniji z zakonodajnim narodnim zborom v srce Slovenije, v Ljubljani.

Tudi naša bližnja domovina, naša Slovenska Krajina ma zadosta zroka, da se raduje začetki dela oblastni zborov. V Belgradi se je dozda ne čuo vnogo naš glas, čiravno so poslanci naše stranke, predvsem naš g. poslanec pri vsakšoj mogočoj priliki naprej dali naše nevole. Premali smo, da bi bilo to mogoče. V slovenskom oblastnom zbori v Maribori pa se bodo zmožno čuli glasi naši domači i to najbogši zastopnikov, ki zadosta poznajo vse naše križe i težave. V trdnom vüpanji, da njihov glas neče glas kričečega v püštini, vsem svojim oblastnim poslancom od srca želemo obilno sreče pri deli za obistinitev programa Slovenske ljudske stranke, za šteroga se je v velkoj večini odločila naša Slov. Krajina.

Čudna nevoščenost.

Naši samostojni demokratje, ki tudi strašijo pri nas okoli, bi radi bili, da bi naša stranka, v šteroj je velka večina slovenskoga naroda, nikdar ne bi mogla nikaj dosegnoti za ljudstvo. To bi njim lahko bilo. O, kak bi jo napadnoli! Glejte takša i takša je, bi pravili. No, pa za to nemajo prilike. Nasprotno, naša stranka je v tej par tjednaj, ka je na vladi, pokazala velko razmevanje za potrebčine ljudstva. Da prav presodimo njeno vse delo premislimo sledeče:

Vsi proračuni (državni potroši), štere so od časa po bojni sklenjavali, so bili od leta do leta vekši. I za te vsikdar se vekšajoče proračune, so demokratje vsakokrat, kda so bili na vladi prav skrbilivo glasali. Zda kda je prišla naša stranka na vlado, je prvokrat šo proračun niže, Lanski proračun je znašao potrinajst milijard, letos so ga znižali za jezerotrestidevet milijonov. I to znižanje se je napravilo pri davanji, štero nosi ravno siromaško ljudstvo. 212 milijonov so znižali pri neposredni i posredni dačaj, za 100 milijonov so znižali zaostane dače, pri soli, štera de pri kilogr. za 2 koroni falej-

ša. ostane narodi 100 milijonov, pri taksaj 18 i pol miliona i pri odpadnjenoj trošarini za riž, kavo i sveče 11 milijonov.

Drügo, za koj se je na pritiskavanje naše stranke začelo skrbeti, je boj proti korupciji. Korupcija je pozoj, šteri je vsako leto žmetne milione spravlaov v žepe brezvestni ljudi na rovaš državnoga proračuna i tak tudi na rovaš davkoplačüvalcov.

Poseben odbor je bio, šteri je preiskavao zamazana dejanja korupcionistov. Te odbor je v glavnom dokončao svoje delo i bo od svojega preiskavanja davao poslancom v zbornici poročilo i zednim tudi tanačivao, ka se naj napravi proti korupciji. V tom pogledi so bili nameravani trije predlogi: radikalski, demokratski i naše stranke. Dr. Hodžar, poslanec Slov. ljud. stranke, je naš predlog, šteri je med vsemi najbogši, tak podpro z dokazi, da so radikali svojega vmeknoli i je tak šlo glasovanje samo za naš i demokratski predlog. Dr. Hodžarov predlog, šteri je oster i tudi v prišestnom postavlja vsako korupcijo pod oster zakon je zmagao z ednim glasom večine. Po tom predlogi se mora napraviti sledeče:

1. Narodna zbornica (poslanci) mora nastopiti po predpisaj proti vsem osebam, naj so že ministri, uradniki ali zasebne osebe, štere je zbornica poslancov na podlagi poročila toga odbora spoznala za krive.
2. Naj se sklene poseben i oster zakon proti korupciji.
3. Zaupne fonde, štere majo neštetni ministri, naj pregleduje posebni odbor poslancov, ar so šli v neprave namene.
4. Naj železnični minister predloži nove predpise (regule) za službo pri železnica, ar so se ravno tu godile največše korupcije.
5. Nazadnje predlog naračuna vküper vse pregreške Pašičovoga sina.

V čem je naš predlog bogši od demokratskoga? V tom, ar tudi v prišestno šče korupciji streti glavo. Demokratski ešče püšča vnogo gredic, kde bi lahko cvela korupcija. No, tomí se ne čüdivamo, ar že to gospodo poznamo po njihovoj korupciji pri Slavenskoj banki. Kak so bili navajeni pri Slavenskoj banki, tak bi radi ešče indri delali. Ka pomaga, či se samo dozdajšnji krivci kaštigajo? Glavno je da se v prišestno zatero korupcija i potom pride kaštiga za dozdajšnje korupcije Demokratje se zato jako čemerijo i tej čemerje so razumlivi. To je pali novi uspeh, ki ga je

dosegnola naša ljudska stranka, štera se je vsikdar bojuvala za to nej se dača, štero plačüje siromaško ljudstvo, porabi po düšnoj vesti v poštene namene, v istinske potrebčine naroda, ne pa da bi državne kase ropali korupcionisti.

NEDELA.

pred postom tretja ali kvinkvagezima. Evangelij je spisao sv. Lukač v 18. poglavji od 31. do 43. vrste. Prek bo dani (Sin človekov) nevernikom i do ga zasramüvali, bičüvali i oplüvali; i potom, kda ga bodo bičüvali, ga vmorijo i na tretji den od mrtvi stane.“

Sv. Maticerkev iz veči zrokov da ravuo na denešnje nedelo čteti evangelij, v začetki šteroga je na kratko proroküvano trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Eden od tej zrokov je to, da vernike pripravi za sv. postni čas. Postni čas je čas odpovedi. Sv. Maticerkev ga zapovidavle za to, da nam da priliko, naj krotimo svoja nagnenja, predvsem nagnenje po jestvini i po veselica, štere se telkokrat rade prevržejo v grešne prilike. Ona šče naj se vsa naša nagnenja podvržejo düšnoj vesti. To zatajüvanje pa je pri neštetni lüdej jako žmetno, pri drugi ležejše. I da bi nas podprla, nam predoci na kratko Kristusovo trpljenje. Kda so Izraelci meli boj z poganskim kralom Eupatom, so v toj bojni kazali elefantom rdeči grozdov mošt, da so je napotili na boj proti neprijatelom. Tomi prispodobno dela Maticerkev denešnji den, Trpljenje i krv Kristusovo nam kaže, da bi nas navdüšila za boj proti strastem v samom sebi, proti sküšavanjom sveta i hüdogo düha. Pri premišlavanji na Kristusovo trpljenje nam pride na miseo pitanje, zakaj je telko šteo za nas trpeti? Trpo je zavolo našega zveličanja. Düša i njeno zveličanje mora biti nekaj nepovedljivo dosta vrednoga, da je Zveličiteo telko šteo za to trpeti. I mi sami teda za svoje lastno zveličanje nikaj ne bi šteli včiniti, nikaj zatrpjeti i se ničemi odpovedati? Trpeči Kristus vzgled nas z apostolom Pavlom opomina: „Noč je minola, den pa se je približao. Vržimo zato od sebe dela kmice i oblečimo orožje svetlosti. Kak po dnevi pošteno hodimo, ne v parovnosti i pijanosti, ne v nečistosti i nesramnosti, ne v svaji i nevoščenosti, nego oblečite Gospoda Jezusa Kristusa.“ (Rim. 13, 12.—14.)

Naši Amerikanci.

Dobili smo sledeće pismo, štero z veseljom objavljamo v našem listi, ar nam kaže življenje naši bratov v Ameriki.

„Ze dugo sam se pripravljao, da bi Vam kaj naznalo, kak se kaj mammo Čikagi, posebno, kak se giblejo čikaški Prekmurci, ka de gvišno zanimalo Vše čitatele.

Pogostokrat se spominam lepi Črensovec, štere sam obiskao, kda sam bio v domovini i g. Klekla, ki so me tak lübeznivo sprijali i pogostili. Tüdi g. kaplana se spominam, ki so me na farofi tak lübeznivo sprijali i mi dali prenočišče. Zao mi je, da sam ne mogeo duže ostati v toj lepoj Slov. Krajini, da bi obiskao ešče več far i bi se spozualo z večimi rojaki. Tüdi z mojimi prekmurskimi farniki se večkrat pogovarjamo od Vas i se Vas spominamo.

Moji prekmurski farniki Sv. Števana, kama spadajo zvekšega vsi prekmurski rojaki, se dobro giblejo i lepo napredüjejo. Prekmurci so najbogši farniki pri cerkvi Sv. Štefana, i je cela fara jako visiko spoštüje. V cerkvenom odbori so prekmurski odborniki: Andr. Glavač, Štefan Zapčič i Ant. Parkaš, najbolje delavni. Kda koli trbe kaj pri cerkvi pomagati, so vsikdar med prvimi.

Prekmurski slovenci majo vsako nedelo svojo posebno sv. mešo ob pol deseti, pri šteroj popevle njihovo pevsko društvo »Jezero«, kde je do 30 pevcev i pevk. Popevlejo zvekšega same lepe i mile prekmurske cerkvene pesmi, štere so se vsem ovim čikaškim Slovencom tak prilübile, da je pri toj sv. meši cerkev kak pri nednoj drugoj meši naklačeno puna.

Predsednik pevskoga društva, Ivan Horvat je jako delaven i skrblivi farnik i je društvo pod njegovim priličnim vodstvom že jako napredüvalo i vüpamo, da bo ešče bole. Za božične svetke je društvo spevalo svoje božične pesmi s sprevajanjem prekmurske muzike, ka je jako pozdignolo jepoto svetkov.

Naši Prekmurci so organizirani v trej podporni društva, v društvi sv.

Ivana Krstitela, sv. Martina i ženske v društvi sv. Ane. Tü so kotrige zavarovane za prigodbo betega da dobi jo bolniško podporo, i za smrt, da dobi družina posmrtno podporo. Vsi prekmurski Slovenci, ki ste ešče ne v niednom tej društvi, pristopite.

Tüdi verskoga življenja gledoč so prekmurski farniki lepi zgled drugim farnikom naše fare. Skrbliivo prihajajo k svetomi prečiščavanji. Med kotrigami naši cerkveni društvi, za možke „Društvo najsvetejšega Imena“ i ženske „Društvo krščanski žensek i mater“ mammo vekši tao farnikov iz Slov. Krajine. Tak kraljüje med prekmurskimi farniki i drugim verniki naše fare prav lepo édnstvo i dnes nega med nami nikšega razložka več. Vsi čütimo, da smo farniki samo z edne fare i Slovenci, pa naj bo šteri z doma odkedkoli. V začetki so se nas Prekmurski Slovenci bojali, rekši da smo »Kranjci.« Dnes toga med nami več nega; nam je vseedno odked je što doma, samo, da je dober farnik i Slovenec, vsi smo si bratovje.

Ešče edno malo za »Novine«. Kak kaže imenik naročnikov »Novin«, mammo v Čikagi dosta naročnikov na te list. Venda pa menka v tom imeni, ki ešče dosta imen, štera bi morala biti v njem i se mi čüdnno vidi, da i nega. Vsaki Prekmurski Slovenec bi morao meti „Novine“ i „Maritina List“. Zato pozavlem vse farnike Sv. Štefana, ki so doma iz Slovenske Krajine, da naročijo te liste. Vsako nedelo po sv. meši lahko pridete na farofi i se naročite. Dobili smo tüdi vekši broj Kalendarov, štere najspoküpijo prekmurski rojaki, dobijo se na farofi.

Na konci prav iskreno pozdravljam preč. g. poslanca Klekla, g. kaplana Zdravca pa vse znance i prijatele v Slov. Krajini.

Rev. KAZIMIR ZAKRAJŠEK ofm. župnik Sv. Števana.

(Tak lepi glasi od naši bratov v Ameriki nas jako veselijo. Zato vam od svoje strani želemo lepe uspehe pri vaši prizadevanjaj. Ostanite bratje stanovitni! Pri daritvi sv. meše i v molitvaj se vas bomo spominali. Uredništvo.)

GLASI.

Slovenska Krajina.

— **Zob za zob** je ime igri, štero so dijaki Martinišča pretečeno nedelo igrali. Gledalci so malone od smeha popokali, posebno gda se je dolgonosi Mojzes skrio v lagev, šteroga je potem pintar doli zadela. Sploh je cela igra jako smešna i podučena. V nedelo se bo igralo »Repoštev«. Ta je ravno za fašenske dneve. Za postni čas se pripravljata dve jako lepivi igri. Škoda, ka je tak malo prostora. No, či Bog da, drugo leto bo že kaj vekšega, či do samo lüdje küpüvali srečke pa nam pomagali s težaki i foringov. Tam doli v bogatoj Ameriki pa ne pozabite, ka od vas čakamo največ pomoči.

— **Najvekša zima** v našoj Slovenskoj Krajini je bila v ponedlek 21. t. m. zajtra ob 7 vöri, kda je toploper kazao — 11 celzija mrzloče.

— **Nepotrebno kolekovanje.** Vnogi delodajalci i delojemalci svoje dopise na Okrožni urad za zavarovanje delavcov ali na Osrednji urad. To je nepotrebno, ar so po § 189. zakona od zavarovanja delavcov vsi tej dopisi oproščeni kolkov i taks.

— **Licenciranje žrebcov** za leto 1927. se vrši 3 marca ob 9. vöri zajtra v Dolnoj Lendavi pred tovarnov (fabrikov) za marele.

— **Ogen** je bio v soboto noč v Beltinci. Zgoro je občinski škedenj. Na gümli je bio Pavlovoga Martina mašin za mlatiti, šteri je tüdi zgoro. Kvar je velki.

— **Polski delavci**, šteri namenijo iti delat na državno imanje Belje, se naj od 1. marca naprej zglasijo pri ednom ali drugim od sledeči palerov: Franc Kerec, Gašpar Josip i Ružič Štefan, vsi v Prosečkot vesi. Nadale pri Hakl Janezi v Bodonci, Kerčmar Franci v Tropovci, Zibrik Ivani v Brezovici i Šantavec Štefani v Vadarci. Plača i strošek je od lanskoga dosta bogše. Več se pozve pri goriimenüvaní paleraj. Franjo Kerec prevzemiteo dela.

— **Dobili smo i objavimo.** Bratonski občinarje se čüdivamo, da zdaj

kda bi morali pošto doblati na dom, dobimo isto od občinskoga slugo navadno tjeđen dni sledkar. Tak dobimo na pr. »Domoljuba« do rok razrezanoga i zamazanoga i či pitamo maloga riftara, kde je bio list zadržani, pravi, da pri gerenti. Mi nikaj ne maramo, či g. gerent rad »Domoljuba« čte, vej je lepi list, tüdi njemi ga radi posodimo, samo naj bo red pri vsem, naj gerent ne nalaga malomi riftari svoje privatne posle, ar ga plačüje občina, kak pismonošo država. Telko zavolo pravoga redi, šteri je düša lepoga vkiüpnoga življenja v občini. Prizadeti.

— **Lipovci.** Lepo slovesnost smo pri nas meli v nedelo, 20. febr. t. l. Te den je sklenola Forjanova Roza hišni zakon s svojim tivarišom. Zdavanje je bilo v domačoj kapeli. Pred kapelov so jo pozdravile njene sestere iz Marijine družbe z lepim nagovorom i njoj podale krasen šopek. Na to je bila meša, štero so slüžil; snehin vüjec č. pater Viktor Vinkovič. Po meši je bilo zdavanje i potom lepi nagovor, v šterom so podali č. pater lepe misli za hišnike. Dekle so za slovo ešče popevale

Z Bogom, z Bogom sestra draga
Marija naj ti povsed pomaga...

Zahvalimo se vüč. g. beltinskomi plivanoši, da so nam dovolili to lepo slovesnost. — Lipovčarje.

— **Več družin nad tremi delavcami** se sprime na vekšem imanji. Zglastiti se je do 3. marca na posredovalnici dela v M. Soboti (poleg špitala.)

Država.

— **Potrditev poslancov mariborskoga i ljubljanskoga oblastnoga zbora.** Po zakoni poslanske mandate za oblastni zbor potrdi okrožno sodišče v Celji, to je preišče, ali so bili prav zvoljeni, ali ne. To sodišče je potrdilo izvolitev vsej poslancov ljubljanskoga i mariborskoga oblastnoga zbora, zvün mandata Franca Hodoščka iz Zenkovec, šteroga gledoč se vršijo ešče preiskave, ar so demokratije proti njegovoj izvolitvi vložili pritožbo.

Romanje v Rim.

Sikstinska kapela.

Na konci dvoran 2. nadstropja (štoka) v Vatikanskem muzeji vodijo stube nekolko niže v Sikstinsko kapelo. Ki se na to razmijo, pravijo, da so tü najlepše slike na celom sveti. Ze kak dijak sam rad gledao te slike, či sam je najšeo v kakšoj knigi, si vsikdar na tihom želao, da bi je vido tüdi v istini. Nekam nestrpno sam se paščo skoz drugi dvoran v muzeji proti toj kapeli.

Cela kapela je toti občüdivanja vredna. nego vse druge slike otemnejo v njoj pred dvema slikama, šterivi je naslikao največši umetnik sveta Michaelangelo. Ze v začetki sam ga občüdivao, kda sam se ne mogeo nagledati njegove žalostne Marije. V sv. Petra cerkvi i ne zapopadnoti veličastne zamisli, s šterov je zasnovao to cerkev samo, nego vso njegovo velikost pa v istini pokazeta sliki v Sikstinskoj kapeli.

Edna skupina njegovi slik je na velbi. Od oltara proti nazaj se vrstijo v sledečem redi: Bog začne stvarjati,

Bog loči svetlost od kmice, Bog loči od sühe zemle, stvarjenje Adama, stvarjenje Eve, grej prvi starišov, Noetova daritev, občni potop i Noetovi sinovje. Tri velke misli je slikar podao na slici, najmre: stvarjenje sveta, spadaj prvi starišov, i posledice poprijetoga greha. Okoli tej slik pa se vrstijo podobe prorokov staroga zakona i sibil, štere so bile nekakše glasilice tisti navukov od pravoga Boga med pogani, šteri so ostali od prvoga božega nazveščenja i je ne mogeo zabrisati niti grej niti poganska razvüždanost. Pa vse to je naslikano tak lepo, da se nemreš nagledati. Stvarjenje sveta ide Bogi tak lahko kak či se deca görajo. Pogled na spada prviva človeka v grej i kaštiga, s šterov ga je Bog kaštigao razdreseli düšo do dna.

Druga slika je za velikim oltarom na steni. Predstavlja pa slednjo sođbo. Na sredini je sođnik vsega človeštva Kristus. Slikar ga je predočio ravno v tistom megnjeni, kda izpove obsodbo nad pogüblenimi, zato je obraz resno-oster i desno roko drži pripravljeno, da süne z pogü-

lene v večni ogen. Levo od Kristusa je Marija, ki gleda na zveličane. Okoli njiva so svetniki, ki se na levoj strani bojüjejo proti pogüblenim. Vsaki mantrnik ma v rokaj za orožje tisto šker, s šterov so ga mantrali: sv. Katarina ma svoje kolo, sv. Simon je z žagov, ar so z žagov živoga prežagali; pod oblakami, na šteri je Kristus, sta sv. Lovrenc i sv. Bartolomej, prvi z ražnjom, na šterom so ga pekli, drugi ma v rokaj kožo, ar so živoga s kože slekli. Na desnoj so odzgoraj angelj, ki nesejo križ i priprave, s šterimi so Kristusa mantrali. Med nebov i zemlov so angelje, ki büdijo mrtve k življenji. Grobi se odpirajo i z njih idüje na po z mesom pokriti mrtvi. Zveličane pomagajo angelje gor k onim zveličanim, šteri prihajajo z nebes. Pogled zastane gledalci na podobi, kak angeo pomaga edno düšo v nebesa s čislom i kak se je razveselila edna deklička, štera je svojo mater najšla v nebesaj.

Groze pun je pogled na pogüblene düše na Kristusovoj levici. V višini oblakov se süčejo v nevihti sami satanov, ki je vlačijo za sebov v mor-

je, štero je pod njimi. Pogübleni se v strahotnom boji pred nesrečnov vekivečnostjov branijo, a ne pomaga nikaj, morajo v morje pogüblenja. V morji je zbira Satan v edno ladjo i je vozi na kraj, odked nega nikdar povrnjenja. Pogübleni se branijo iti z ladje, zato je Satan bije z veslom i sünjavle v pogüblenje. Ščista odzgora pa nesejo angelje v ednoj posodi goreče žveplo, da podežgejo z njim večnost.

Dugo sam gledao, oči so me že bolele, pa düša se je ne štela ločiti od slik, na šteri je v najlepšoj formi povedano telko bogoslovne znanosti.

Hodili smo ešče nekaj časa po muzeji i vidli vnogo lepi slik, posebno »Disputa del Sacramento« inači »zmaga presv. Oltarskoga svestva« i »Atenska šola« od slikara Rafaela, pa vse to otemne pred Sikstinskov kapelov. Dugo smo se ne smeli müditi, ar je trbelo iti k obedi i na to itaki na vlak. Midva z g. Kleklom sva se odločila, da se pelava eden den prle v Assisi, drugi romarje so prišli komaj naslednji den za nama.

Domača politika.

Oblastni zbori. V pretečenom tjedni so se ministri na svoji sejaj znovič pogovarjali, kak bi dali oblastnim zborom potrebne dohodke, da bi zmogli tej kemprle v redi začeti s svojim delom. Določili so zazdaj 10 milijonov Din, štera šuma je namenjena za obe slovenskivi pa za hrvatske bosanske i dalmatinske oblasti. Tej penezi bodo razdeljeni po posebnom ključu, napravljenom po velikosti posamični oblasti.

Minister za kmetijstvo dr. Kulovec pripravla načrt, kak bi našo edno vekše posojilo za razločna melioracijska dela (būranje vodin itd.); to je za zboljšanje narodno-gospodarskoga stališa polodelskoga stana.

Isti minister je posestnikom v mariborskoj oblasti, ki so pri živini zavolo meteličnosti kvarni, znovič nakazao 30 jezer Din.

Za popravlanje hrambe ljubljanskega muzeja je vlada dala 20 jezer Din.

Gradbeni minister inž. Dušan Sernec je določo 70 jezer Din za delanje ceste Lesično—Prevalje—Sv. Urban.

Svetovna politika.

Nemško-poljska trgovinska pogajanja so se, kak smo zadnjič pisali, razbila, ar je Poljska ne dovolila, da bi se Nemci na njeni zemli naseljavali. Poljski odposlanci, ki so se v Berlinu pogajali, so že odišli domo. Vsikdar pa ešče je osvedočenje, da se znova začnejo pogajati. Trgovinska pogodba s Poljskov bi bila Nemčiji jako navao, ar od tam dosta vozi, posebno poljske pridelke i gips. Pa tudi Poljska je navezana na Nemčijo, ar kak polodelska država od sosedne Nemčije kúpjuje industrijske (fabričke) izdelke.

Portugalska je za Italijov i Španskov dobila tudi svojega diktatorra. Carmona, šteri je v zadnoj revoluciji obladao i je razegno vse vojake, šteri so bili njemi nasprotni. Isto je napravo tudi z nasprotnimi društvi.

Obisk odposlancov našega državnoga zbora, med šterimi sta od

naše stranke poslanec Strcin i našim čitatelom dobro znani Fr. Zebot, bo meo za obe državi velki pomen. Pri toj priliki se bodo poglabile bratske vezi, štere že od nekda vežejo nas i Čehoslovake, poglabijo i vtrdijo pa se tudi vezi med našov i češkov pa slovaškov ljudskov strankov.

Poleg toga določijo tudi, kak bi se oboji, oni i mi, kem tesnejš zblizali v kulturnom pogledu i napravijo stopaji za kem tesnejše gospodarsko sodelovanje obei držav. Za nas je to jako važno, ar stojimo tiščeč pred pogajanje za sklenitev nove trgovinske pogodbe s Čehoslovaškov, štera so se po glasaj iz Belgrada začela 25. toga m. v našem glavnom varaši. Od tej pogajanj si dosta obetamo, ar de se pogajalo tudi od izvoza našega sada, živine i drugi polski pridelkov.

NAJNOVEJŠE.

Postavitev klubov v oblastne zborov. V tork so se zbrali v Ljubljani i Maribori vsi g. oblastni poslanci, pristaše Slov. ljudske stranke. Poslanci oblastnoga zbora v Maribori so zbrali za načelnika svojega kluba dr. Andr. Vebleta, za podpredsednika Marko Kranjca, za tajnika Fr. Hrestelja, za blagajnika Tomaža Grčara.

Prve seje oblastniva zbora v Ljubljani i Maribori sta bile 23. toga meseca. Poslanci, pristaše naša stranke, so bili pri skupnoj službi božoj v ljubljanskoj pušpekovo cerkvi. Sv. mešo je darüvao ribniški dekan, oblastni poslanec Skubic. Seja mariborskoga oblastnoga zbora se je vršila v prostornoj dvorani okrožnoga sodišča.

Kmetijski minister dr. Kulovec je ponovno nakazao 70 jezer Din. za podporo tistim, ki so pri meteličnosti živini kvarni bili. Polodelski minister je do zdaj dao v te namen 110 jezero Dinarov.

Prekusnice.

Moder župan. V vesi N. poleg Müre so jako prefrigani ljudje. Se zna, da ma župan med vsemi veščari naj-

več soli v glavi. Med bojnov, kda so zvone rekvirerali, so se tej ljudje spotili da bi dobro bilo zvon skriti. Sklenjeno — včinjeno. Eden den ga skrivoma pelajo k Müri. Tam so ga v ladji pelali na sredino struge i ga vrgli v vodo, Zdaj pa se spomni eden vesničar, da bi dobro bilo znamenje napraviti, kde je zvon, ka bi ga sleukar lahko našli. Župan je s sekirov na vodo križ vsekeo, rekši to je znamenje. Vesničarje N. vesi ešče dnesden iščejo v vodo vsekani križ, pa ga nemrejo najti. Povejte, ali je ne bio to najbolje zvejani župan na sveti?

Dober nos pa slab urednik. Eden od naši zobstonski naročnikov je zvohao v »Novinaj« mesta, štera bi dobra bila za prekšenoga Števeka. Tü vam je damo:

1. »Trije vukovje so se zastrupili (zagiftali) pri ednoj srni.« To je že prav. Nejde njemi pa v njegovo trdo glavo, kak je to, či denejo v srno čemér, ka te vuk ne zgine od čeméra, nego od srne.

2. »Besen pes je hodo te dneve po Maribori. Beteg je bio tak močen, ka je grizeo vse, ka je pred sebov najšeo. Posrečilo se je, ka so ga streljili.« Ta je tudi lepa! Kde pa je te pes, ka je beteg grizeo i so beteg streljili?

Najnovejša. Živinozdravnik je meo pod mikroskopom blato od meteličnostoga živinčeta i je z ednov palčikov se i ta prekapao. Dva Goričanca debelo gedata, kak gospod mesi čudne žganike: nato eden pravi: »Gjeli prijateo, ka ma gje to trno odürna meštirija.« »Njaj, njaj sosid«, opravičavle drugi živinozdravnika »Gja kupa, vej pa gje to njagov vsakdenešnji krüj.« (Pa brez zamere!)

Mali oglasi.

Gostilna,

štera je na dobrom glasi, se s pravico za točenje, hižov i ogradam vred iz proste roke oda. Zraven je 2 plüga funduša i stoji pri cesti. Več se pozve pri lastnici **MARIJI PRELOŽNJAK**, Balogovec pošta Čakovec.

Dober zaslužek

za bogojansko, beltinsko i törjansko faro.

Što šče les voziti iz Vučegomile v Bogojino na plac, lahko vozi vsaki den. Plača od kubičnoga metra 30 Din.

Proda se trgovska hiša

primerna tudi za gostilno ali drugo obrt, zraven tudi mala »Vila« in dva orala prvovrstnega vinograda in nekaj sadonosnika ter njiv. Poslopja so zidana čisto na novo in stojijo pri Kapeli. Tam se tudi lahko kupi lepo črešnjevo. pohišstvo. Kupec naj se oglasi pri

g. Maršek gostilničarju Slatina Radenci.

GOSPODARSTVO.

Delo v sadovnjaki.

Približavle se sprotoletje. Komaj pa začne sadoveno drevje i druge rastline nekoliko poganjati i se razvijati, njim že proti vnogo škodlivi stvarcov ali kuk. Med te škodlivce računamo krvavo vüš, gosenice, črve razločni metekov, i na zadnje vseiele hrošče.

Hrošče navadno vničujemo naravnoč, kda njim nastavljamo pasti (papirnate pojase i črepnje), kama radi zlezijo i je potom lahko spolovimo i vničimo, ali pa je strosimo na razpresteto ponjavo, i je zakopamo. Hrošči pa so tudi imenitna hrana za kokoši i kak takše je lahko tudi v hasek obrnemo. Je pa hrošč za perutnino jako sitosna hrana i jih kokoš le nekaj desetini zmore potrošiti na den. Či bi jih šteli vsaki den samo teiko strositi z drevja, kelko bi jih kokoši sproti zobale, ki nam na sadovenom drevji bilo neprimerno več kvara kak pa na hrani za kokoši haska. Pa tü si tudi lahko pomagamo. Strosi hrošče na ponjavo, je presipli v eden škaf ali krnico i vlej na nje vreli krop, šteroga si namali prle osolo. Vreli krop hrošče itaki buje, da se ne mantrajo. Potom je raztrosi na sunce, da se posušijo.

Lehko pa hrošče tudi ne naravnoč, nego posredno, prepravljamo s tem, da vničujemo hroščove ličinke i bube.

Vekši tao stvarcov žive najmre troje zaporedno življenje. Iz maloga jajčeca se najprle zvali črvek ali gosenica. Gosenica žive dugši čas svoje posebno življenje, včasi celo več let. Kda pa pride njemi čas, se zabubi, ali postane z nje buba.

Bubo lahko najdemo v leti kde šteč. Navadno je premrežena i zaprejena s svilenimi nitmi v kakši skriti kotiček. Na sadovenom drevji v leti jih najdemo za sühov skorjov dosta. Iz bube se napravi perotnati stvarc, hrošč ali metek.

Vzemimo navadnoga hrošča. Samica znese v zemlo več stotin mali belic. Iz tej se v kratkom časi zležejo črvi, ki se razvijajo do velikosti detečega prsta. Tem črvom pravimo, da so ličinke. Poloddelavec je dobro pozna, ar ji na stotine vsako leto vžorje. So to tisti debeli beli črvovje z rjavim glavami.

Te ličinke živejo cela tri leta svoje črvovo življenje. Tretje leto pa postanejo z nji bube, iz šteri se v nekaj jedanaj zleže hrošč.

Či teda kolemo ličinke (bele črve), posredno prepravljamo s tem tudi hrošče.

Gosenice, štere nam dostokrat vničijo ne samo ves na novo zavrženi

Dobri ljudje.

Da sva telko znamenitosti v Rimi vidla i na telki mestaj opravila najno romarsko pobožnost, se mava za Bogom zahvaliti ednoj dobroj düši, gospodični Mariji Biegler i njenoj prijateljici. Že v Ljubljani so nama pri misijonaraj priporočali, naj se obrneva do te dobre düše. Doma je z Beča i je že 4 leta v Rimi, kde hodi stikat podobe na umetne posode. Ešče prle, kak smo jo obiskali, sam opazo v cerkvi sv. Ignacija edno gospodično, štera se je zvinredno lepo oponašala pri sv. prečiščavanji i na drugi den sam vido, da je to ravno tista oseba, štero so nam priporočali. Ves čas našega prebivanja v Rimi je bila z nami, nam kazala i razlagala. Zna pa dosta, ar je pobožna i se zanima za vsako znamenitost po rimski cerkvaj. Bili smo včasi od vnoogoga hoda trüdni, ona pa nam je je z nevtrüdlivov navdüšenostjov kazala i razlagala.

Na predvečer najnoga odhoda z Rima je Marijina družba za nemške gospodičine v Rimi obslužavala godovno prijateljice od naše znanke.

Družba ma svoje shode v ednom zavodi, šteroga vodijo nemške redovnice. Kda smo si ogledavali zavod, nas je naša voditelca samo ednok postavila v prostore, kde je bila zbrana sama imenitna družba. Ščeš, neščeš, sva morala prisesti. Bili so v družbi sami veseli Nemci i Nemke, med njimi so bili tudi eden dühovnik iz Paderborna. Šteri tam študirajo. Sprijali so najjako gostolüбно. Častita prednica nam je podvorila z vinom, šteromi pravijo Italjani »camicia st. Antonii« po naše »robača sv. Antona«. Popevali smo tudi par pobožni i narodni pesmi, štere sam se na bojišči navčo od Nemcov. Jako so se vsi veselili, da sva znala njihove pesmi, jaz pa sam se čüdivao, kda sam vido, ka majo Nemci tudi naše narodne pesmi predstavlene i je popevlejo po naši vižaj. Najraj pa popevlejo Slomšekovo »Glejte že sunce zahaja...« Tüdi to smo pri toj priliki zavrisonli. Tak je minola edna vöra med dobrimi ljudmi. Povedano pa bodi, da Nemci vseširo, kde ji je nekoliko vküper, nastavijo kakše društvo i da so jako lübeznivi.

(Dale pride.)

sad, nego zadržavlejo tudi rast drevi, ar jejo listje štero je za drevo to, ka za človeka plüča i želodec, pravimo te gosenice približno ravnokak prepravljamo kak hrešče. pobiramo je, tro-simo z drevja i vničujemo na fleh. Neštarni lovijo gosenice na papir, na šterom je namazano vtičje kelje. Dosta lahko prefi toj nesreči pridemo, či lovimo i kolemo meteke, šteri nesejo goseničine belice. V prvoy vrsti pa je potrebno, da vničujemo belice. Te so nanešene navadno v sühom, zafrkočnom listji, štero je prepleteno nekolko s tenkimi svilnimi nitami. Najbogše je celo vekico, na šteroj je takše goseničiuo gnezdo, dolvrezati i z vrelov vodov popariti, ali v gnoj zakopati.

Najbogši pomočniki sadjerejca pri prepravljanji gosenic pa so vtice pevke, posebno senice. Pisec tej redov ma pred svojim oknom grüško. Lani so se na ednoj veki te grüške zalegle gosenice. Veka je bila nedostopna i jo je ne bilo mogoče odstraniti z gosenicami vred. Z žalostjov smo morali gledati, kak so se gosenice razpasle po sosedni vekaj i se nasičene po tenki nitaj spüščale na trato pod grüškov. V zadnoj sili pa je prišla senica i v ednom dnevi prepravila celo gnezdo gosenice. Zato pa moramo posebno skrb posvetiti ravno gojenji vtičic, pevka.

Senice ostanejo v zimi pri nas. Nego včasí je zebe sirotike, da se kde bliži pri hižaj skrivlejo. Te njim znamkar včasí tudi za skrample zajde kak nam ljudem za nohte. Pa lačne so. Okoli ovice slame hodijo i pobirajo zrnjiče, štero je po manjosti mlaca ostalo v slami. Tudi na gümni, kde krmo mešamo za živino, poberejo vsako semence. Vse to kaže, da so sirote lačne, zato njim davlimo v zimi kakšo krmo. Či že drügo ne zmoremo, konči njim natorimo vsaki den nekolko senenoga sterinja, da pozobajo travina semenja. Sterinje je ovači itak ne dobro polagati živini, kak poparjeno, ar seme vnogi trav ide z živinskim blatom z nepokvarjenov klicov skoz živinčeta i z gnojom na pole i tak se nam na njivi zaperi razločno ščetalje. V leti pa senicam napravimo dobra gnezdišča, to je zobesimo na sadoveno drevje luknjaste škatle za gnezdo ali pa kakšo votlo veko odžagajmo v te namen i jo obesimo na veko. S tem dosegemo dvoje: Prvič olejšamo vtici poiskati za gnezdo prilično mesto i s tem olejšamo malim delo, da lahko temveč gosenic lovijo, drügič pa je privabimo v domači ograd. Par takši senični gnezdi vsaka toplo zležena gosenica bo šla mladim senicam za hrano.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 300 Din., žita 225 Din., ovs 165 Din. kukarice 200 Din., ječmena 190 Din., hajdine 300 Din., prosa 250 Din., Živina: Govenska v Ljubljani kg. 8—10 Din., teoci 10— Din., svinje 15—16 Din. Krma: Sena 80—90 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 64 par, Schiling 8 D. 20 p. Čehoslovaška krona 1 D. 68 p., Nemška zlata marka 13 D. 48 p., Francoski frank 2 D. 23 p., Švicarski frank 10 D. 94 Taljanska lira 242 D.

Samostalno podporno društvo „SVETI KRIŽ“ v Chicagi Ill.

je jako dobro za prekmurske Slovence i Slovenke. V društvo se sprejmejo moški od 16. do 50., ženske pa od 16. do 45. leta. Vstopnina eden dolar pri sprejemi v društvo. mesečna plačila za društvo eden dolar. Za to plačilo dobi vsaka kotriga ob priliki betega vsaki den eden dolar podpore, za smrtnino pa 500 dolarov. Kotrig ma 280, gotovščine 1000 dol. Seje se vršijo vsako drügo neđelo v meseci popoldne ob dvema vöroma na No 1802 S. Racine Ave.

Odborniki so: predsed.: Štefan Ros, podpredsednik: Ivan Krapec, nadzorni predsed.: Ignac Markoja, tajnik: Štefan Hozjan 2049 W. Coulter Street, podtajnik: Martin Horvat, blagajnik: Štefan Jakšič, paziteo beležnih: John Hanc, računovoditela: Matjaš Grüškovnjak i Toni Balažic, paziteo društva: Štefan Kelenc.

Mali oglasi.

Vinogradniki pozor!

Več jezer vceplenoga trsja (burgunder, muškata, silvaner i velki rizling) k odaji. Što šče meti dobre gorice, naj küpi le pri JOŽ. BRATUŠA, trsničari, Ljutomer 51.

Oddajo se

radi betega prvovrstne v najlepšoj legi gorice. Što šče küpiti se lejko zglašati pri g. PETRIČ v Razkrškem bregi pošta Štrigova.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebnostinami. Prekmurska tiskarna v Murski Soboti.	ERDOŠI BARNABAŠ trgovci z papirrom igračami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.
--	---

Licitacia za les.

Uprava veleposestva v Beltinci prodaja jesenov, hrastov in brestov les v hlohlih dne 5 marca ob 10 uri v gozdu Orlovček pri Hotizi.

GOSTILNA na PRODAJ

Proda se hiša z gostilno in mesarijo, ležeča v Križevcih na glavnem trgu poleg cerkve, s pripadajočimi hlevi, skladiščem itd. Vsled ugodne lege velik promet. Zraven spada približno 5 oralov orate zemlje. Cena ugodna. Poizve se v pisarni dr. Aleksandra Valji-ja, odvetnika v Murski Soboti. :-:

Podpirajte

„NOVINE“!

Kreditna zadruga za trgovino in obrt v Murski Soboti r. z. z o. z.

Sprejema VLOGE na hranilne knjižice in tekoči račun in jih obrestuje
podeljuje
POSOJILA in KREDITE
po
po 8% netto **14%**

Večje vloge in intabulirani krediti po svobodnem dogovoru. Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče transakcije najkulantneje.

Račun pri Poštni hranilnici podr., Ljubljana št. 14.700. Telefon št. 25.

GARANCIJSKI KAPITAL CCA 2,250.000 DINARJEV.

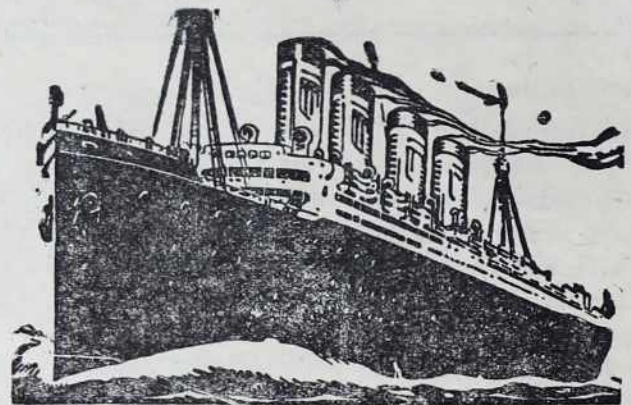
Najvekša motorna ladja na sveti „ALCANTARA“,

štera ma 32 jezer ton depasmana, društva **Royal mail line**, odide na svoje prvo potüvanje iz Cherburga v Južno Ameriko dneva 4. marca t. l. s potnikami I., II. i III. razreda. Potniki III. razreda lahko dobijo krasne kabine z dvema i štirami postelami po navadnoj ceni. Ta ladja je ednaka z ladjov „Asturias“, štera je začela svojo prvo vožnjo v februaru minočega leta. Za navodila se obrnite na Zastopstvo **ROYAL MAIL LINE** v Dol. Lendavi, Glavna ulica 63.

Važno! Pazite!

Naznanje vsem onim, šteri ščejo v Severno ali Južno Ameriko potüvati kakti v Argentinijo, Uruguay, Brazilijo i v Australijo, naj se oglašijo pri podzastopstvi Francoske linije v D. Lendavi

Poslopje Hotel KRONA,

štera linija je najbogša in najbolj hitro prevažna prek vode, v Severno Ameriko 5 dni za Južno pa 14 dni na vodi.

Vsa pojasnila, informacije dobite brezplačno v mojoj trgovini v Dobrovniku ali pa v D. Lendavi v pisarni, Hotel Krona prek od sodnije vsaki tork, četrtak in soboto.

Pazite na takše agente, šteri okoli hodijo, pa je ne poznate, ne dajte se zapelati od njij, ka bi Vas od penez spravili, zavüpaajte samo domačemi človeki. V 8 dnevaj lahko že odpotüjete.

Podzastopnik Francuske linije

Josip Gerenčer.